

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris
Theologi Architectura Christiana**

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

Artic. I. Introductio in Domum Sapientiae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

OPVSCVLVM II.
 ÆDIFICIUM
 ARCHITECTI CHRISTIANI

Quod est

DOMVS SAPIENTIÆ.

Sapientia edificauit sibi Domum.

Prouerb. ix, 1.

SERMO I.

DOMVS SAPIENTIÆ.

Elegantia, decor, et amplitudo, Eiusdē Archi-
 tectus primarius DEVS. Vt sit secundarius
 Homo litterarum ac virtutum studiosus,
 quidnam sit ei faciendum.

ARTICULUS I.

Introductio in Domum Sapientie.

QUOD ad DEI OPT. MAX. Scientiarum, & Sapientie
 omnis humanæ Domini honorem & gloriam, ad
 Evangelij Christiani propagationem, & dilectæ Superis
 Eccle-

E 5

Eccle-

Ecclesiæ Catholicæ, in eaque fidelium piam institutionem benè cedat, introducā ego vos hodie in pulcherrimum & sumptuosissimum, si quod vnquam vllibi fuit in orbe terrarum palatium. Palatium dico? immò, basilicam, templum, aulam, Regiā: non superbientis Vasthi Persicæ magnificum, non Semiramidis Ægyptiæ ad stuporem ingredientium splendidum, non Augustæ aliquid cuius Romanæ aureum, non Neronis Palatinum, non Luculli Baianum, deniq; nō Summi Regis Pacifici antiquum Ierosolymitanum, aut Regis Catholici nouum in Carpetanis finibus Scoriale. Sed Reginae, Dominæ nostræ, cui famulaturi estis, ideoque Sacramentum fidelitatis dicturi, si in alma hac & Catholica vniuersitate literis operam dare velitis, Diuinæ Sapientiæ planè diuinum. Quod vocare etiam licet Magistri veracis Gymnasium. Nam *Sapientia edificauit sibi, vobisque Domum exiit columnas septem, Immolauit victimas suas: miscuit vinum, & proposuit mensam suam. Misit ancillas suas, vt vocarentur ad arcem & ad mœnia Ciuitatis, contemplandi, discendū epulandi, animum disciplinis omnibus exornandi gratia.*

IN HOC Reginae Palatio, si quæ nitent splendide, si quæ intus late sumptuosa in atrijs, aulis, cœnationibus, hypogæis, conclauius fornicatis, planis, vermiculatis auratis; in figuris, tabulis, aulæis; si, qui in Aulâ versantur, palatinos, familiæ totius numerum, ordinem, ornatum, elegantiam delicias, Aulicorum adstantium grauitatem famulorum discurrentium diligentiam, puerorum ministrantium modestiam, omnium denique ad Reginae nutus, promptissimam obsequiem contemplati fueritis, haud dubiè, experiemini sensum Reginae Austriacæ Sapientissimi Salomonis fama excita, *videns omnem Sapientiam, & Domum, quam edificauerat, & cibos mensæ*

& habitacula seruorum, & ordines ministrantium, vestesque eorum, & pincernas, & holocausta, quæ offerebat in domo Domini, non habebat ultra spiritum, vt loquitur Sacer Codex libro III. Regum x. Et dixit ad Regem: Verus est sermo, quem audiui in terra mea, super sermonibus tuis, & super sapientia tua, & non credebam narrantibus mihi, donec ipsa veni & vidi oculis meis, & probaui quod media pars mihi nunciata non fuerit: maior est Sapientia & opera tua, quàm rumor, quem audiui Beati viri tui, & beati serui tui, hi qui stant coram te semper, & audiunt vocem tuam. Sed plura & magis admiranda sunt in Domo Sapientia, quæ est *ÆDIFICIUM* illud quod ego in vobis, auspice DEO, & fauentibus, auxiliantibusque Diuis cælitibus, tutelaribus nostris, per anni huius decursum sermonibus Sacris erigere, vel perficere conabor. Vos enim esse debetis, si Paulo Sapienti Architecto creditis (a) *Templum DEI* viui. Ecclesiastes autem, eiusdem Magistri sensus est quoque *Artiteltus Sapiens*. (b) Vtinam vigilando, laborando, æstuando, algendo, structuram hanc, vel in pauculis, ita aptarem ornaremque, vt audire possem in fine, DEVM gloriantem quasi, & sibi de tam nobili domicilio gratulantem, dicentemque *inhabitabo in illis, & inambulabo inter eos, & ero illorum DEVS, & ipsi erunt mihi populus.* (c)

HÆC est *Ædes* illa, cuius absolutionem in Scholasticis suis exercitationibus, & litterarijs laboribus, nisi spectet, siue studiosus Adolescens, qui ad maiora adspirat, siue in qualibet facultate & disciplinâ aliorum Doctor, qui auditorum vtilitatem quærit; siue in quolibet officio homo Christianus, qui Reipublicæ inseruit, aut ad gubernacula sedet, quem ex tot annorum laboribus fructum colliget? certè, non alium quàm meræ vanitatis.

(a) 2. ad Corinth. v. vi. 16. (b) 1. ad Corinth. 3. (c) 2. ad Corinth. vi. 16.

ris. Hoc est Templum, cuius præclara decora, si in Adolescente studijs nato repererit Diuina Sapiencia, illo magis, quàm vel augustissimo Salomonis Ierosolymitano, vel amplissimo Diuæ Sophiæ Constantinopolitano delectata, sat scio, sedem in illo firmam locabit, implebitque gloria Domini Domum Domini, & æternam mansionem suam, quod omnibus opto precorq; figet. Et ne vora irrita fundamus, TE humani generis liberator CRVCI pro nobis affixe DEVS. Iudæis scandalum, stultitiam Gentibus, improbè ludibrium, nobis gloriam & triumphum, & Sapienciam, in quem toto hoc anno, vt scopum collimabimus, cuius laudes, exili quidem, grato tamen, vt speramus, sono celebrabimus, cuius virtutes Sapienciæ amatoribus imitandas proponemus, precamur, & obsecramus. Annue. *Absit autem nobis gloriari nisi in Cruce Domini Nostri IESV CHRISTI.* (a) *Nihil arbitremur nos scire, nisi IESVM CHRISTVM, & hunc CRVCIFIXVM.* (b) *semper mortificationem IESV CHRISTI.* (c) *in corpore nostro circumferamus.*

(a) Ad Gal. v. (b) 1. ad Corinth. 2. (c) 2. ad Corin. 4.

ARTICVLVS II.

DOMVS SAPIENTIÆ

Deus Princeps est Architectus.

IAM contemlemur, sicque mente ingrediamur hanc IDEO dignam Regiam. Quod vt fiat commodius, Architectos imitabor, qui primùm ædificij ideam in capitulis cellulis effingunt, tum eandem in gypso, vel macerata aceto, pultibusque spissatâ papyro: aut etiam ligno spectandam exhibent. Hoc autem præmittamus: non esse Ædificium istud humanæ opus dexteræ, non hominis mortalis artificium, non naturæ substructionem,
non